

STATISTICA POPULAȚIEI OCUPATE ÎN REPUBLICA MOLDOVA PRIN PRISMA DEZVOLTĂRII ECONOMICE A ȚĂRII

Ana NEGARA, Rina ȚURCAN

Universitatea Tehnică a Moldovei

Abstract: În activitatea economică din ansamblul factorilor de producție, unul dintre cei mai importante elemente îl reprezintă forța de muncă. Pe de altă parte la nivel de societate este foarte important de a examina numeric populația activă și populația ocupată, diferența cărora duce la apariția fenomenului de șomaj. În acest context, politica statului trebuie orientată spre îmbunătățirea ocupării populației în diverse activități prin crearea locurilor de muncă decente care vor asigura o creștere nivelului de trai a populației în ansamblu.

Cuvinte cheie: populație activă, populație ocupată, șomeri, rata șomajului.

Dinamica ocupațiilor populației precum și modificările în structura populației active pe ramuri de activitate, de la o perioadă la alta, semnifică transformări în caracterul economiei naționale și reflectă laturi esențiale ale politicii economice. În acest context prezintă interes examinarea în dinamică a numărului populației active a țării.

Conform Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova (BNS), populația activă din punct de vedere economic (sau forța de muncă) cuprinde toate persoanele de 15 ani și peste, care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii în timpul perioadei de referință, incluzând populația ocupată și șomerii.

Următoarea figură reflectă evoluția populației active a Republicii Moldova în perioada 2005-2016.

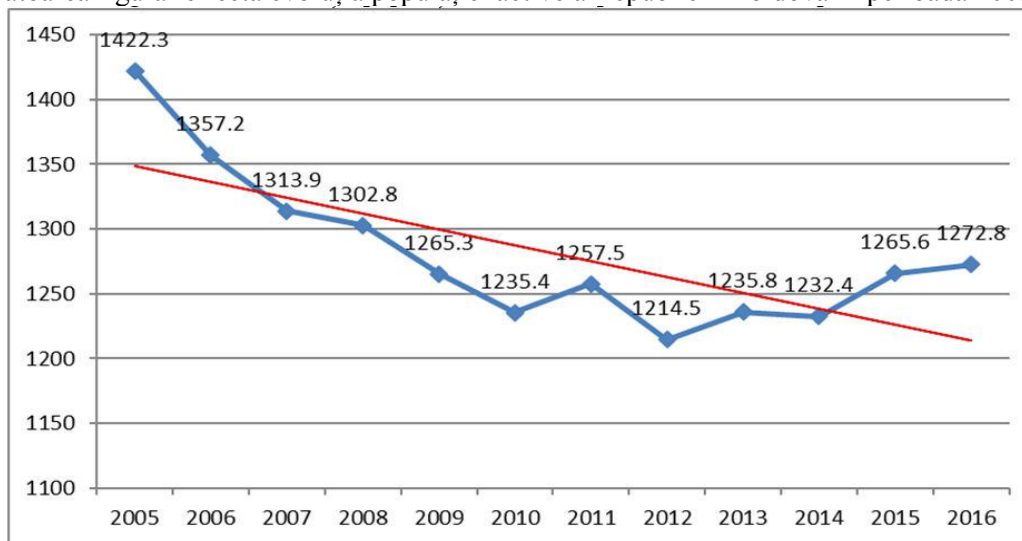

Figura 1. Evoluția populației active a Republicii Moldova în perioada 2005-2016

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor www.statistica.md

* Informația este prezentată fără datele raioanelor din partea stângă a Nistrului și mun. Bender.

Datele prezentate atestă că în perioada 2005-2012 numărul populației active a Republicii Moldova înregistrează o tendință de scădere continuă de la 1422,3 mii persoane până la 1214,5 mii persoane, ceea ce constituie o reducere cu circa 14,6%. Pe parcursul anilor 2012-2016 se constată o mică creștere a numărului populației active de la 1214,5 mii persoane până la 1272,8 mii persoane, adică cu 4,8%, însă creșterea dată este considerabil mai mică față de a cea diminuare a indicatorului care a avut loc în perioada anterioară. Aplicarea indicatorilor statistici permite să concludem că în perioada analizată numărul mediu anual al populației active constituie circa 1281,29 mii persoane, ținând cont că numărul total al populației este de circa 3,5 milioane persoane.

Aplicând procedura de ajustare analitică a fost determinată ecuația matematică a liniei trendului pentru seria ce atestă evoluția populației active a Republicii Moldova în perioada 2005-2016:

$$y=1360,91-12,25t$$

(1)

În baza ecuației liniei trendului, și anume în baza coeficientului de regresie concludem că numărul populației active în Republica Moldova scade anual cu circa 12250 persoane.

Figura de mai jos reflectă structura pe sexe a populației active a Republicii Moldova.

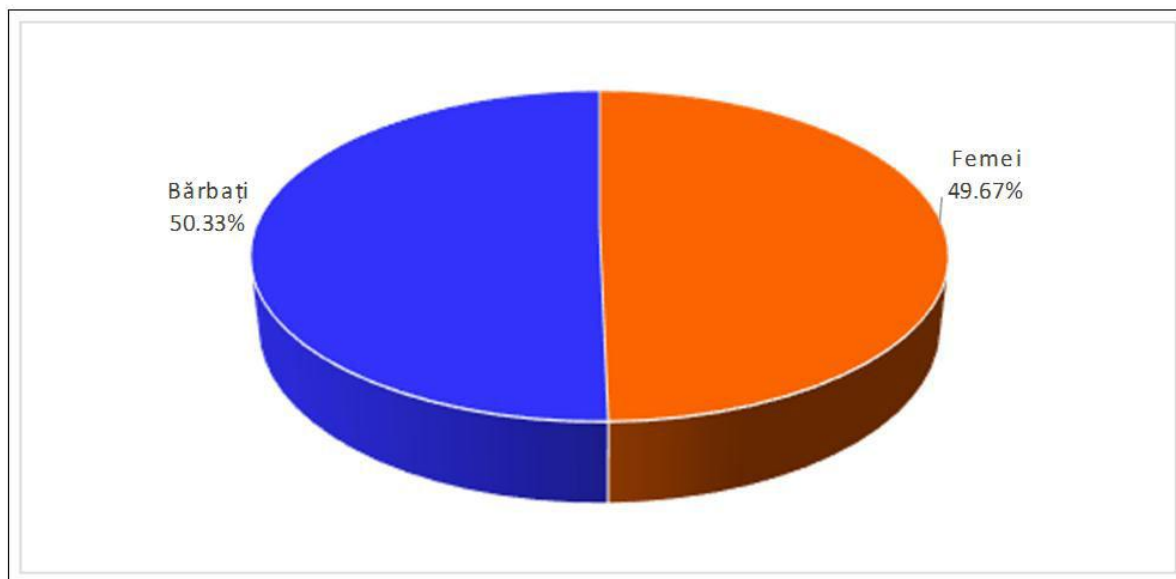

Figura 2. Structura pe sexe a populației active a Republicii Moldova în anul 2016

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor www.statistica.md

* Informația este prezentată fără datele raioanelor din partea stângă a Nistrului și mun. Bender.

Distribuția populației active pe sexe confirmă că populația activă a Republicii Moldova în anul 2016 constă din 640,6 mii bărbați și 632,2 mii femei.

Structura populației active a Republicii Moldova în anul 2016 este destul de echilibrată, astfel ponderea bărbaților este neesențial mai mare față de ponderea femeilor și constituie 50,33% din numărul total al populației active.

Populația activă pe lângă cea ocupată mai include și șomerii, care conform criteriilor BIM sunt persoanele de 15 ani și peste, care în cursul perioadei de referință îndeplinesc simultan următoarele condiții:

- nu au un loc de muncă și nu desfășoară o activitate în scopul obținerii unor venituri;
- sunt în căutarea unui loc de muncă, utilizând în ultimele 4 săptămâni diverse metode pentru a-l găsi: înscrierea la oficiile forței de muncă sau la agenții particulare de plasare, acțiuni pentru a începe o activitate pe cont propriu, publicarea de anunțuri și răspunsuri la anunțuri, apel la prieteni, rude, colegi, sindicate etc.;
- sunt disponibile să înceapă lucrul în următoarele 15 zile, dacă s-ar găsi imediat un loc de muncă.

În această categorie de populație sunt incluse, de asemenea:

- persoanele fără loc de muncă, disponibile să lucreze, care așteaptă să fie rechemate la lucru sau care au găsit un loc de muncă și urmează să înceapă lucrul la o dată ulterioară perioadei de referință;
- persoanele care în mod obișnuit fac parte din populația inactivă (elevi, studenți, pensionari), dar care au declarat că sunt în căutarea unui loc de muncă și sunt disponibile să înceapă lucrul.

Într-o variantă ideală toată populația activă a țării ar trebui să fie încadrată în câmpul muncii, în așa fel ar lipsi totalmente fenomenul de șomaj. În funcție de nivelul de dezvoltare a țării, numărul locurilor de muncă existente sau nivelul de remunerare a muncii contribuie la o situație în care o parte a populației nu este încadrată în câmpul muncii.

Pe plan structural se constată mutații sensibile care se explică prin procesul de îmbătrânire demografică a populației. Prin proces de îmbătrânire demografică se înțelege modificarea structurii populației pe vârste, în favoarea grupelor de vârstă înaintată.

În contextul celor expuse, prezintă interes examinarea evoluției populației ocupate în Republica Moldova în aceeași perioadă de referință precum și populația activă. Figura 3 prezintă evoluția populației ocupate în Republica Moldova în perioada 2005-2016.

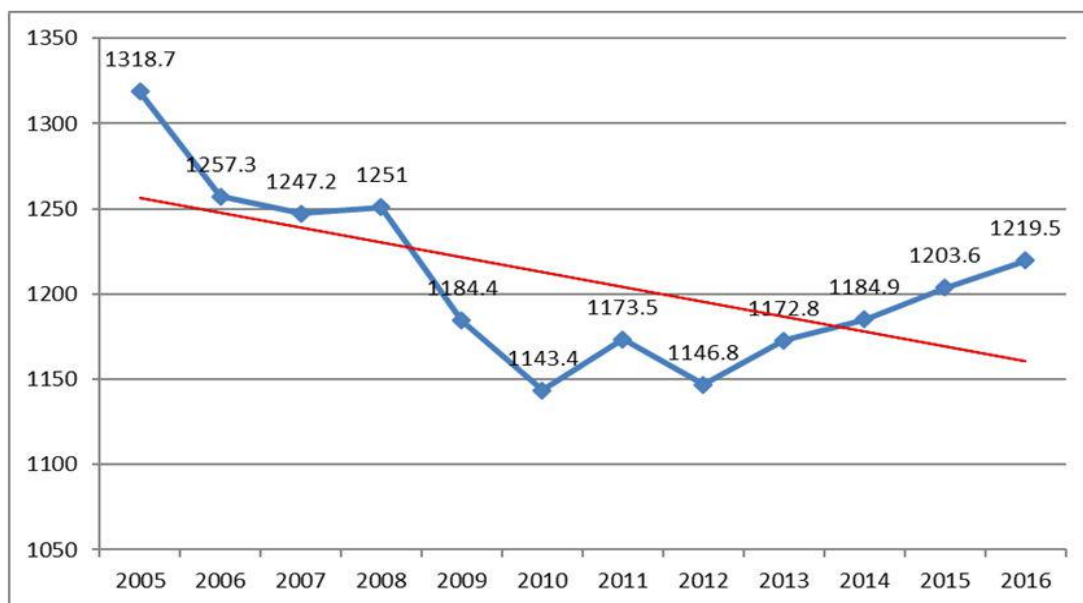

Figura 3. Evoluția populației ocupate în Republica Moldova în perioada 2005-2016

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor www.statistica.md

* Informația este prezentată fără datele raioanelor din partea stângă a Nistrului și mun. Bender.

Datele prezentate atestă că în anii 2010 și 2012 populația ocupată înregistrează limitele de jos, constituind 1143,4 și 1146,8 mii persoane respectiv. Pe parcursul anilor 2012-2016 se constată o mică creștere a numărului populației ocupate de la 1146,8 mii persoane până la 1219,5 mii persoane, adică cu 6,3%, însă creșterea dată este considerabil mai mică față de cea de diminuare a indicatorului care a avut loc în perioada anterioară. Aplicarea indicatorilor statistici permite să concluedem că în perioada analizată numărul mediu anual al populației ocupate constituie circa 1208,59 mii persoane.

Aplicând procedura de ajustare analitică a fost determinată ecuația matematică a liniei trendului pentru seria ce atestă evoluția populației ocupate a Republicii Moldova în perioada 2005-2016:

$$y=1265,01-8,68t \quad (2)$$

În baza ecuației liniei trendului, și anume în baza coeficientului de regresie concluedem că numărul populației active în Republica Moldova scade anual cu circa 8680 persoane.

Din totalul populației ocupate bărbaților le revine circa 49,66%, iar femeilor - circa 50,34%.

În baza celor analizate concluedem că anual în Republica Moldova, atât numărul populației active cât și a celei ocupate este în descreștere. Numărul populației active scade anual cu cca. 12 mii persoane, iar numărul populației ocupate scade cu aproximativ 9 mii persoane.

Indicator prin care se măsoară dimensiunile și intensitatea neocupării forței de muncă se numește șomajul. La rândul său rata șomajului se determina ca un raport procentual între doi indicatori absoluți, primul exprimând dimensiunea neocupării – șomerii iar al doilea măsurând numărul populației de referință, de regulă populația active, formula de calcul fiind:

$$R_{\text{ș}} = \frac{S}{P_a} \times 100\% \quad (3)$$

unde:

S – numărul de șomeri;

P_a – numărul populației active.

În următoarea figură este prezentată evoluția ratei șomajului în Republica Moldova în perioada 2005-2016.

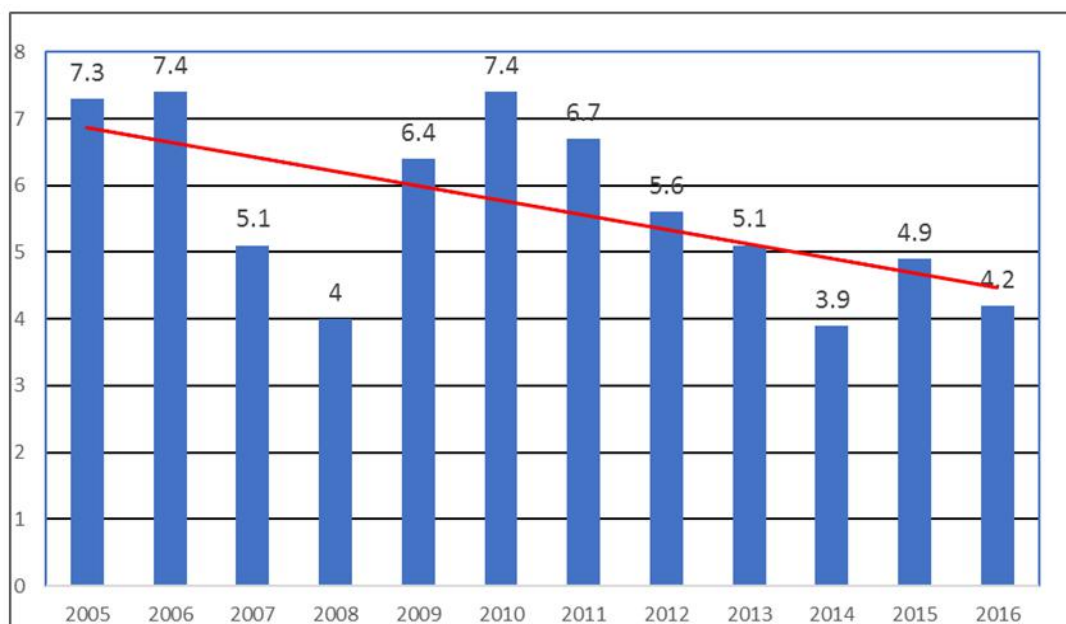

Figura 4. Evoluția ratei șomajului în Republica Moldova în perioada 2005-2016*

Sursa: Elaborat de autor în baza datelor www.statistica.md

* Informația este prezentată fără datele raioanelor din partea stângă a Nistrului și mun. Bender.

Rata șomajului în Republica Moldova în perioada 2005-2016 nu are o tendință unică și evoluează sub forma de zig-zag. Cele mai înalte niveluri ale ratei șomajului au fost înregistrate în anii 2006 și 2010, constituind 7,4%. Limita de jos a ratei șomajului a fost atinsă în anul 2008, constituind doar 4,0%. Pe parcursul anilor 2010-2016 nivelul șomajului scade treptat, atingând în ultimul an nivelul de 4,2%. În linii generale rata inflației înregistrează o tendință de scădere pe parcursul perioadei analizate, ceea ce este confirmat și prin inclinația liniei trendului. Diminuarea ratei inflației este apreciată pozitiv și, de regulă, fiecare țară tinde să diminueze șomajul, printre cele mai utilizate măsuri fiind:

- asigurarea unei creșteri economice sănătoase pentru crearea de locuri de munca și asigurarea deplinei utilizări;
- creșterea duratei de formare a tinerilor prin scoli de cultura generală, profesionale, postliceale și universități;
- recalificarea șomerilor în funcție de necesitățile economiei;
- introducerea orarului flexibil în special femeilor care se ocupă și de educarea copiilor.
- programe pentru creșterea mobilității salariaților.

În linii generale, rata șomajului permite de a face o concluzie pozitivă despre dinamica acesteia, însă în economia Republicii Moldova sunt destul de multe probleme ascunse care la rândul său au contribuit la afluxul forței de muncă spre țările cu veniturile salariale mul mai mari în raport cu țara noastră.

Bibliografie:

1. Cismași L.-M., Sîrghi N., Macroeconomie, Editura Mirton, Timișoara, 2015, 250 p.
2. Ciurlău C.-F., Boajă D.-M., Macroeconomie, Editura Universitaria, Craiova, 2013, 458 p.
3. Hămurar M., Țăruș V., Teorie economică: Macroeconomie: Concepte și aplicații, Editura Lexon-Prim, Chișinău, 2015, 288 p.
4. Lazoc A., Weisz J., Macroeconomie, Editura Eurostampa, Timișoara, 2012, 103 p.
5. Pânzaru S., Macroeconomie, Editura Academiei Forțelor Aeriene "Henri Coandă", București, 2007, 222p.
6. www.statistica.md